

Column

Ontregeld

9 september 2019

Wilfried Olthof

Algoritmes zijn een vierde macht waarvoor geen regels gelden, aldus [dagblad Trouw op 18 juni 2019](#). En dus vragen D'66 en CDA om strengere regels én een toezichthouder, 'de algoritme waakhond'. Deze moet de burger beschermen tegen overheidsdiensten die op te frivole wijze in eindeloze datastromen grasduinen om onze *Smart Cities* zo doelmatig mogelijk te besturen. Er wordt nog gediscussieerd of deze algoritme waakhond een aparte autoriteit ('de AA') gaat worden of dat hij in het asiel van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) zal worden opgenomen.

De roep om strengere regels, toezicht of wetgeving, klinkt veelvuldig. Ook of juist als het om problemen gaat die ontstaan door de impact van technologische innovaties. We zijn al gewend om een impact-assessment te verlangen, zoals een [Data Protection Impact Assessment](#), een [Cybersecurity Assessment](#), of een [Artificial Intelligence Impact Assessment](#). Veelvuldig hebben IT-auditors bijgedragen aan de ontwikkeling van deze assessment-methoden. Ze bieden houvast voor *compliance officers* en bestuurders, die hun ondernemingen of organisaties proberen te behoeden voor de grote risico's, juridische aansprakelijkheid of erger nog: ontwrichting (*disruption*) door de technologie zelf.

De cruciale vraag is of en in welke mate we met deze [stortvloed aan wet- en regelgeving](#) en normenkaders in staat blijken om de samenleving te besturen in een tijdperk waarin de wetgeving voortdurend wordt achterhaald door de technologie. Een klein voorbeeld met grote impact zien we in het Amsterdamse straatbeeld, waar de Birò's, dat wil zeggen hippe elektrische voertuigen, inmiddels op vrijwel elke straathoek of trottoir staan geparkeerd. Dit komt omdat de gemeente vooralsnog geen juridisch antwoord heeft op de hybride status van deze overdekte bromfiets, waarvoor je vooralsnog geen parkeerkosten hoeft te betalen zolang je hem niet hinderlijk op de stoep parkeert. Soortgelijke voorbeelden van ontregelende innovaties en initiatieven van start-up's met een grote impact op de samenleving of economie liggen voor het oprapen: Uber, Airbnb, Adyen. Ik voorspel dat dit nog maar het begin is: we staan aan de vooravond van het tijdperk van de Quantum Computer. De ontwikkeling van deze supercomputer heeft in Nederland een belangrijke impuls gekregen met de opening van [Qutech](#), een onderzoeksinstituut van de TU Delft, dat op basis van publiek-private samenwerking [deze zoektocht naar de Heilige Graal moet versnellen](#). De mogelijkheden en toepassingen van deze quantum computer gaan ons voorstellingsvermogen te boven – althans dat van mij – maar ik weet in elk geval zeker

dat de impact in termen van ontregeling en ontwrichting nog veel groter zal zijn dan we tot dusver hebben meegemaakt. Misschien wordt door de quantum-technologie ook een impuls gegeven aan *Security en Privacy by Design* waardoor de betrouwbaarheid van de informatietechnologie op voorhand beter gewaarborgd is. Politici en bestuurders hoeven dan niet meer om nog strengere regels te vragen.

Drs. W. (Wilfried) J.A. Olthof | Directeur bij NOREA

Wilfried Olthof is directeur van NOREA en heeft daarvoor functies vervuld bij de Perscombinatie, het ministerie van VROM en de Vrije Universiteit Amsterdam. Hij heeft Politicologie en Bestuurswetenschappen gestudeerd.